

संस्कृतभारती - परिचयः

सेप्टम्बर् १८

द्वितीयः पाठः

अङ्काः १००

1) विशेषण-पदानि पूरयत (१०)

- a. बालकः ..... लेखनीं स्वीकरोति (दीर्घ)
- b. .... महिलाः सभायां गायन्ति (सुन्दर)
- c. .... गुरवे पानीयं रोचते (श्रान्त)
- d. सः ..... जले स्नानं करोति (शीतल)
- e. .... छात्रेषु एषः श्रेष्ठः (सर्व)
- f. आकाशे ..... नक्षत्राणि सन्ति (अनेक)
- g. शिशुः ..... चमसेन खादति (लघु)
- h. .... भवने जनाः निवसन्ति (उन्नत)
- i. .... रामस्य पिता दशरथः (उत्तम)
- j. अम्बा ..... दर्व्या अन्नं परिवेषयति (नूतन)

2) संख्या-विशेषण-पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत (५)

उदाहरणम् - एकं गृहम् विशालम् अस्ति

(a)

(b)

संस्कृतभारती - परिचयः By Vanisri Ragupati

(c)

(d)

(e)

3) वाक्यानि शुद्धं कुरुत (५)

- a. नीलाः मेघान् पश्यतु
- b. सज्जनाः पुरुषाः परोपकारः कुर्वन्ति
- c. भक्ताः सुन्दरीभिः पुष्पैः अर्चन्ति
- d. शुकाः मधुराणि फलानि खादति
- e. विशाल नद्यां मीनाः सन्ति

4) सन्धिं कुरुत (५)

- a. इति + इव
- b. दैत्य + अरिः
- c. श्री + ईशः
- d. वधु + उत्सवः
- e. पितृ + ऋणम्

5) सन्धिच्छेदं कुरुत (५)

- a. गुरूपदेशः
- b. होतृकारः
- c. फणीन्द्रः
- d. नातीतम्
- e. पार्वतीव

6) पूरयत (१०)

उदाहरणम्: एकस्मात् बालकात् (१)

- a. .... नेत्राभ्याम् (२)
- b. .... नदीषु (३)
- c. .... पुरुषान् (३)
- d. .... फलानाम् (४)
- e. .... पुत्रान् (४)
- f. .... बाणैः (५)
- g. .... मुखानाम् (६)
- h. .... बालकेभ्यः (७)
- i. .... प्रकोष्ठेषु (८)
- j. .... वाहनानि (१०)

7) संस्कृत-पदं लिखत (५)

- a. Pungent
- b. Astringent
- c. Pink
- d. Brown
- e. Grey

8) रिक्तस्थानं पूरयत (८)

धातुः	लकारः / प्रत्ययः	
खाद्	लट्, एक, उत्तम	
हर्	लृट्, बहु, मध्यम	
निन्द्	क्तवतु (पु)	
नी	तुमुन्	
क्रीड्	शतृ (पु)	
दृश्	लृट्, एक, प्रथम	
गम्	शतृ (स्त्री)	
पा	ल्यप्	

9) श्लोकस्य अन्वयं कृत्वा भावार्थं लिखत (५)

a) तमेवंगुणसम्पन्नं रामं सत्यपराक्रमम्
यौवराज्येन संयोक्तुमैच्छत् प्रीत्या महीपतिः

b) तस्याभिषेकसम्भारान् दृष्ट्वा भार्याथ कैकयी
पूर्वं दत्तवरा देवी वरमेनमयाचत विवासनं च
रामस्य भरतस्याभिषेचनम्

10) अनुवदत (५)

- a. He had written.
- b. She has given.
- c. I have eaten.
- d. I wrote a letter to my younger brother.
- e. He will come tomorrow.

11) अर्थ लिखत (५)

- a.वार्तालापः
- b.औन्नत्यम्
- c.आहूतवती
- d.विनयशीलः
- e.विपणः

12) पञ्च-वाक्यैः संस्कृतेन वर्णयत (५)

समुद्र-तीरम्

13) त्क्वा/ ल्यप् उपयुज्य रचयत (५)

a. बालकः विद्यालयं गच्छति

बालकः पाठं पठति

b. बालिका उपविशति

बालिका गीतं गायति

c. अम्बा प्रातःकाले उत्तिष्ठति

अम्बा स्नानं करोति

d. छात्राः भवनं आगच्छन्ति

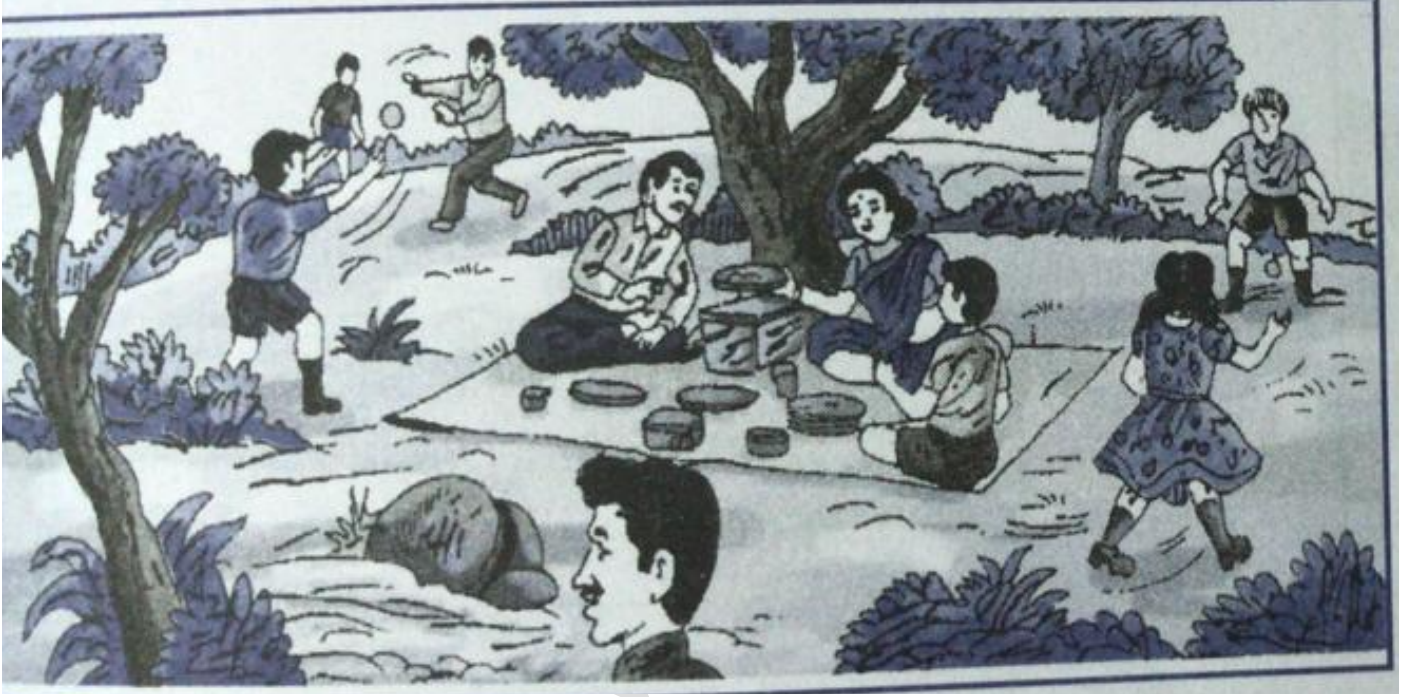
ते हस्तपादं प्रक्षालयन्ति

e. पितामहः क्षीरं पिबति

सः निद्रां करोति

14) पञ्च-वाक्यैः संस्कृतेन चित्रवर्णनं कुरुत (५)

उद्यानम्, अवकाशः, भ्रमणार्थम्, जनाः, बालिकाः,
 बालकाः, भोजनम्, वृक्षाः, अधः, क्रीडन्ति, खादन्ति,
 भ्रमन्ति, सन्ति, कन्दुकेन, पादपाः, अस्ति, नद्याः, तटे,
 सर्वे, प्रसन्नाः

15) सूक्तेः अर्थः लिखत (२)

आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः

16) सुभाषितम् पूरयत (२)

..... जीवितं चैव ..... प्राज्ञ ..... ।
 ..... वरं त्यागो विनाशे ..... सति ॥

17) संसन्दर्भम् व्याख्यात (३)

“त्वं विचारमूढः”

18) उत्तरं लिखत (१०)

- a. सिंहः कस्य रक्षणं कृतवान्?
- b. सिंहस्य नाम किम्?
- c. धेनुः किमर्थम् उच्चैः क्रन्दनं कृतवती?
- d. दिलीपः कस्य वधं कर्तुं निश्चितवान्?
- e. कस्य धेनुः एव धनम्?
- f. वृद्धः अपि नरः कां न मुञ्चति?
- g. "न तेन लिखितो लेखः पितुराज्ञा न लोपिता" ।
पुत्रं कथं लिखितवान्?
- h. अग्निभूः कः?
- i. "रोदिषि" - पुरुषः कः? वचनम् किं?
- j. चतुरुपायाः के?